

LAMPEL R. könyvkereskedése,
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest,
VI. ker., Andrásy-ut 21. és minden hazai
könyvkereskedésben megrendelhető:

GYULAI PÁL

EGY RÉGI UDVARHÁZ UTOLSÓ GAZDÁJA

Beszély
Dörre Tivadár rajzaival
Negyedik kiadás
Ára díszkötésben 4 korona

GYULAI PÁL

NŐK A TÜKÖR ELŐTT

Beszély
Feszty Árpád rajzaival
Harmadik kiadás
Ára díszkötésben 5 korona

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest,
VI. ker., Andrásy-ut 21. sz. és minden
hazai könyvkereskedésben megrendelhető:

LAGERLÖF ZELMA

GÖSTA BERLING

Regény két kötetben
Fordította
BENEDEK MARCELL
Ára 8 korona

LAGERLÖF ZELMA

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁI

Regény két kötetben
Fordította POGÁNY KÁZMÉR
Ára 6 korona

Kultura és Tudomány

A Franklin-Társulat kiadása.

A «Kultura és Tudomány» vállalat a nagy magyar olvasó közönséget akarja szolgálni. Tetszelős köteteit jelöljük mindazoknak, kik a mindennapi élet zsiabasztó fáradalmait után a nagy eszmék és eszmények világában keresnek üdülést és új erőt.

Kötelei mindenkor igaz mesterek művei. Irodalmi alakjukban kifogástalanok Tanításukban érdekesek és értékesek. Nem föltételek, de mégis népszerűek. Aktuálisok, de mégis állandó becseiük. A haladás zászlaját lobogtatják, de tisztelnék minden igaz meggyőződést.

Széchenyi eszmévilága. I. Gaal Jenő, Beöthy Zolt., Prohászka Ottokár, Kenessey Béla, gróf Vay Gáborné, gróf Andrásy Gyula tanulmányai. Ára kötve 1 K 60 f.

A szikratáviró. A Staby tanárnak a német császár előtt tartott felolvasásai után átdolgozta Kreuzer Géza mérnök. Ára kötve 1 K 20 f.

A természettudomány fejlődésének története. Két kötet. Írta Wilhelm Bölsche, fordította Schöppfin Aladár. Ára kötve 2 K 40 f.

Kant-Breviarium. Kant világnézete és élet-felfogása. A művelt ember számára Kant irataiból összeállította dr. Gross Félix. Fordította dr. Polgár Gyula. Ára kötve 1 K 60 f.

Az emberiség jövője. Írta Heinrich Lhotsky, ford. Schöppfin Aladár. Ára kötve 1 K 20 f.

A vagyon tudománya. Írta J. A. Hobson, fordította dr. Sidó Zoltán. Ára kötve 2 K.

A szociológia vázlata. Írta G. Palante, ford. dr. Mikes Lajos. Ára kötve 1 K 60 f.

Az ember helye a természetben. Írta Lenhossék Mihály dr. Ára kötve 1 K 60 f.

Rodin beszélgetései a művészetről. Összegyűjtötte Paul Gsell, fordította Farkas Zoltán. Ára kötve 1 K 20 f.

A tömegek lélektana. Írta Le Bon, ford. Balla Antal. Ára kötve 2 K.

Henri Bergson filozófiája. Írta René Gillouin, ford. Farkas Zoltán. Kötve 1 K 20 f.

Széchenyi eszmévilága. II. kötet. Apáthy István, Imre Sándor, Pauler Akos, Zsilinszky Mihály, Márki Sándor és Gaal Jenő tanulmányai. Ára kötve 1 K 60 f.

Az élet értelme és értéke. Írta Rudolf von Eucken, ford. Schöppfin Aladár. Ára kötve 2 K.

A világegyetem élete. Írta Svante Arrhenius, fordította Polgár Gyula. Ára kötve 2 K.

A francia irodalom főirányai. Írta G. L. Strachey, angolból fordította Schöppfin Aladár. Ára kötve 2 K.

Megrendelhető

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 21. szám
és min. en. könyvkereskedésben.

NIMRÓD

Képes vadászati és versenysport ujság.

Szerkeszti: Szabó Kálmán.

Minden számában sok érdekes vadászati fénykép-felvételeket közöl. Szakszerű cikkeit ismert íróink írják. Rovataiban minden vadászati ügyben felvilágosítást kap az olvasó és az összes bérbeadó vadászterületek árverésének idejét közli.

A díszesen kiállított lap havonként háromszor jelenik meg és előfizetési ára félévre 6 kor.

Mutatványszámot a kiadóhivatal szívesen küld Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz. (Franklin-Társulat.)

35. SZ. 1915. (62. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, AUGUSZTUS 29.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármeze-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világkronika»-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postallal meg-
határozott viteldíj is csatolandó.

3

-ik füzet megjelent!

A VILÁGHÁBORÚ NAPLÓJA

A MAGYAR KÖNYVTÁR új sorozata!

Tartalmazza

az összes harcterek 1914 szeptember-októberi eseményeinek tükrét a hivatalos jelentések szerint, a galíciai harcok és a Marne melletti csata részletes leírását, Luigi Barzini cikkét a francia harcterről, egy tartalékos hadnagy tábori leveleit, a lövészárkok ismertetését.

Ára 60 fillér.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedésében (Wodianer F. és Fiai) r.-t.
Budapest, VI., Andrásy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

ÁGYAKBÓL RÖGTÖNZÖTT HÍD A BUGON AZ OBOSZOK ÁLTAL FÖLGYUJTOTT KRYLOV MELLETT.

AZ ÉSZAKI HARCTERRŐL. — Jelfy Gyula, a harctérre kiküldött munkatársunk felvétele.

NOÉMI FIA.

REGÉNY. IRTA LACZKÓ GÉZA.

(Folytatás.)

Aztán arra ocsudott, hogy egy férfi vállán sír, sír keservesen, egy erős kar tartja gyöngéden, egy kéz simogatja fejét s egy bűgő hang hizelgi fülébe:

— Bellus, na, szóljon! mi baja? na, szóljon! mi baja? — s mikor látta, hogy nem szól, nem mozdul, a királyi gallér hirtelen elhatározással egyet kanyarult s befődte a csöndesedő sirást. Lajos király meg komoly méltósággal számlálgatta a felső világitás egymás után kigyuló lámpáit.

Arabella egész kábultan került a színre s hihetetlenül felős, bátoran gyöngédséggel akaratlanul Arabella.
— Egy szép kis vad gyerek... most pedig egy aranyos, szelid lány — s valami bántó, halk, mefisztós nevetéssel bele akart karolni Arabellába.
Arabella rákapta tekintetét, a karját kirántotta a simuló marokból:
— Jó napot! — dobta oda, mint alamizsnát s elrohant a szinkór felé.
— Pészes bűdös fene! Ezt elrontottam! — morgott a faképnél magában gyermelyi és sándori Szillághy Dénes s cigarettára gyujtva dühösen nézett körül, hol van itt egy virágkereskedés.
Arabella egészen felhevülve érkezett az öltözőbe s az egyszerű olvasó próbát olyan erővel játszta végig, mint egy gőzgép.
— Te is az izé menetet akarod megnézni, hogy úgy sietsz, Aranyos?
— Miféle menetet? — kérdezte morcosan a lány, a kinek minden nyomorúsága eszébe jutott attól az érintéstől.
— Hát a Rudolf meg a belga hercegnő esküvőjét. Hát itt fognak elmenni a Lánchíd kávéház előtt — felelt a Petőfi-külsőjű kis színész.

— Figyelem, kérem, ott, ne társalogjunk! — zúgott fel a rendező idegesen, kis lámpásos asztala mellől.

— Milyen szigorú az öreg azért a két forint rendezői díjért — sügta az ifjú megjuhászodón s morogva kezdett szerepe hadarásába: — Téved a hercegnő azon hiszemben leledzvé...
— Mondd úgy, hogy lévén! — szólt a rendező.

— ...lévén, hogy én, ki életem felét az Antillákon töltöttem... Hol vannak azok az Antillák?
— Antillák? — nézett fel a rendező. — Exotikus vidék Afrikában. Tehát barnára kell maszkirozni magadat.
Arabella mögött halk léptek nesze állt meg és suttogva hívta valaki nevén:
— Lányi kisasszony! Lányi kisasszony!
A kellekes volt, kezében egy nagy rózsacsokorral.

Arabella átlépett az alacsony vászon kerítésen, a mely a szoba falát jelezte, intett, hogy jól van s szó nélkül átvette a csokrot. A kellekes nyájasan meghajolt, aztán eltűnt a színpadnak nagy hátsó kijáratához vivő lejtőn.

A disznófi első találkozás után is így kért bocsánatot... Furcsa ember! De az Arankához még jár. Szereti őt? Milyen kíméletlen mindig s milyen kedvesen figyelmes néha. Goromba beszéde felhőjén milyen gyöngéd napsugár tör néha keresztül. Elegáns és lomha; nagylelkű és fősvény. Ellenszenves és vonzó. Mért is gondolok rá?... Honnan áll előttem egyszerre ilyen világosan az alak? Én nem foglalkoztam vele, én nem akartam vele foglalkozni...

A színpad egyszerre hangos lett a kényszerű hallgatás után, mindenki kifelé igyekezett.
— Hé, Aranyos! Megyünk, Nini, te csokrot is szeretnél azalatt? Hej, hogy fogjuk ezt szá-lankint hozzájuk vágni!
Az Alagúton túl ingadozó, de tömör emberfal állta útjukat, pedig ők a Fő-utca sarkán lévő Lánchíd kávéházhoz szerettek volna eljutni: ott fel lehet állni az asztalok tetejére, mindent lehet látni.

T. Nagy hátravágott a szemével s aztán elkiáltotta magát:
— Helyet a dalároknak! A dalárda!
A tömeg kedvetlenül, de engedett. T. Nagy úgy tett, mintha úszott volna, egy-egy fiút kupán legyintett, lányon végig simított; a nők nevettek, a férfiak dühös bajusz-pódréssal néztek utána s egy inas gyerek elordította magát:

nem láttam? Bizony isten, szép lány lett kegyedből.

— Hát tavaly mi voltam? — kaczerkódott akaratlanul Arabella.

— Egy szép kis vad gyerek... most pedig egy aranyos, szelid lány — s valami bántó, halk, mefisztós nevetéssel bele akart karolni Arabellába.

Arabella rákapta tekintetét, a karját kirántotta a simuló marokból:

— Jó napot! — dobta oda, mint alamizsnát s elrohant a szinkór felé.

— Pészes bűdös fene! Ezt elrontottam! — morgott a faképnél magában gyermelyi és sándori Szillághy Dénes s cigarettára gyujtva dühösen nézett körül, hol van itt egy virágkereskedés.

Arabella egészen felhevülve érkezett az öltözőbe s az egyszerű olvasó próbát olyan erővel játszta végig, mint egy gőzgép.

— Te is az izé menetet akarod megnézni, hogy úgy sietsz, Aranyos?
— Miféle menetet? — kérdezte morcosan a lány, a kinek minden nyomorúsága eszébe jutott attól az érintéstől.

— Hát a Rudolf meg a belga hercegnő esküvőjét. Hát itt fognak elmenni a Lánchíd kávéház előtt — felelt a Petőfi-külsőjű kis színész.

— Figyelem, kérem, ott, ne társalogjunk! — zúgott fel a rendező idegesen, kis lámpásos asztala mellől.

— Milyen szigorú az öreg azért a két forint rendezői díjért — sügta az ifjú megjuhászodón s morogva kezdett szerepe hadarásába: — Téved a hercegnő azon hiszemben leledzvé...
— Mondd úgy, hogy lévén! — szólt a rendező.

— ...lévén, hogy én, ki életem felét az Antillákon töltöttem... Hol vannak azok az Antillák?
— Antillák? — nézett fel a rendező. — Exotikus vidék Afrikában. Tehát barnára kell maszkirozni magadat.

Arabella mögött halk léptek nesze állt meg és suttogva hívta valaki nevén:
— Lányi kisasszony! Lányi kisasszony!
A kellekes volt, kezében egy nagy rózsacsokorral.

Arabella átlépett az alacsony vászon kerítésen, a mely a szoba falát jelezte, intett, hogy jól van s szó nélkül átvette a csokrot. A kellekes nyájasan meghajolt, aztán eltűnt a színpadnak nagy hátsó kijáratához vivő lejtőn.

A disznófi első találkozás után is így kért bocsánatot... Furcsa ember! De az Arankához még jár. Szereti őt? Milyen kíméletlen mindig s milyen kedvesen figyelmes néha. Goromba beszéde felhőjén milyen gyöngéd napsugár tör néha keresztül. Elegáns és lomha; nagylelkű és fősvény. Ellenszenves és vonzó. Mért is gondolok rá?... Honnan áll előttem egyszerre ilyen világosan az alak? Én nem foglalkoztam vele, én nem akartam vele foglalkozni...

A színpad egyszerre hangos lett a kényszerű hallgatás után, mindenki kifelé igyekezett.
— Hé, Aranyos! Megyünk, Nini, te csokrot is szeretnél azalatt? Hej, hogy fogjuk ezt szá-lankint hozzájuk vágni!
Az Alagúton túl ingadozó, de tömör emberfal állta útjukat, pedig ők a Fő-utca sarkán lévő Lánchíd kávéházhoz szerettek volna eljutni: ott fel lehet állni az asztalok tetejére, mindent lehet látni.

T. Nagy hátravágott a szemével s aztán elkiáltotta magát:
— Helyet a dalároknak! A dalárda!
A tömeg kedvetlenül, de engedett. T. Nagy úgy tett, mintha úszott volna, egy-egy fiút kupán legyintett, lányon végig simított; a nők nevettek, a férfiak dühös bajusz-pódréssal néztek utána s egy inas gyerek elordította magát:

— Eljen T. Nagy!

Mint valami Golf-áram, úgy fúródott, kanyargott nyomában a kollégák hosszú sora. Pár perc múlva már az asztalok álltak a melyekről nem egy szerelmes diák és fűszeres-feleség mázolt le különféle udvarias ürügyekkel, hogy a «drága» annál jobban lásson. Lábuk alatt ott nyüzsgött az emberfej-kövezet, a melyet dinnye-kalap, fehér lévő lófarkas forgóju gyalogrendőr gránit sora szegett. A sarkokon lovasrendőr colleoniskodott. A nép, tekintetével a híd ívé felé fordulva, pereczet, csukrot majsolt, tréftát, veszekedett. Az asztalok hirtelen derülték támadt. Mindenmen arra néztek a nevetni hajlandóság bizonytalan mosolyával. Kérdézősködés, lökdösés indult meg és nagy nyak-nyújtogatás.

— A rendőr lova extemporzál! — állapította meg komolyan az intrikus.

— Mit csinál? mit csinál? — kérdezték lejjebb.

— Láthatja, itt van az orra előtt! — búgta megbotránkozva egy vörös, bikaképu magyar. Újabb nevetés s rá rögtön csend, csend, piszogság. Még egy pár hullám s minden elült.

A színész-asztalok nagy hanggal tárgyalták a királyi nászt. Az egyik Rudolf szeretetreméltóságáról, a másik utazásairól, a harmadik Stefánia hercegnő szépségéről, egy ki-tudja-ki megismerkedésükről beszélt: a Rudolf így, a Rezső úgy, a Stefánia ezt, a Stefánia azt, szeretettel, közvetlenül, élénk jelenetesséssel, mert a színész mindent tud s az élet nagyjai le-szűkebb ismeretségi köréhez tartoznak.

Már zúgott az éljen, ló dobogott és hintó gördült, mikor Arabella cipője orrát gyöngéd tapintás érte. A lány letérintette: Szillághy állt az asztal előtt, háttal a menetek s olyan furcsa, kedves arcot vágott gyerekes bocsánatkérése, hogy Arabella vidám jóleséssel nevetett le rá. De abban a pereczben két oldalról is neki estek karjában szorongatott csokrának az asztalok ordító, lengető kollégák. Megtántorodott. Térde hajlásába egy kar kapcsolódott, jobb ikráján egy tenyér pihent el óva, megszokott lábát egy mell támogatta... lent az úton fehér lovak, a nyeregben ezíra fellajtár, fonségesen nyájias nő mosoly, szakállas félprofil s a levegőben rózsáinak gyors roppenése a távozók felé.

Mire nézett volna, a fogat már elkanyarodott, ismeretlen arcok, ezilider, esakó, zöld tollas kétszarvú kalapok, méltósággal egymás elé rakott lábak, komoly unottság, hivatalos, büszke felmosolyok egybefolyó tömeget vitte a hosszú topogástól türelmetlenül bólogató, habzó száju lovak rövid gyeplőre fogott úri ereje. Az a tapintás és az a mosoly azonban már szívében égett.

A boldogság mint fehér galamb repült el fölötte s szárnyával megérintette tűzbe boruló arcát. Asztalról székre, székről a földre könnyedén szökött le. Kezelt, köszönt, de félg sem tudta, megindult a szétzajló emberárral, a melynek fülében értelmetlen hangokká olvadt csobogása mintha ringatta volna, majd megállt. Hamvas nyakán megfeszült a nagy, gyászos ovál medalliont hordó fekete bársony szalag: fölötte fodros felhők puha gördülése szaladt keletnek.

— Na, Aranyos, merre megyünk? — szólalt meg Szillághy feloldalt mellel.

Arabella, a kinek otthon a kérdés már parancs volt, engedelmesen indult meg a Lánchíd felé.

— Milyen szép volt! Láttam, hogy épen rám mosolygott? — de ekkor újra érezte a lábát fogó kéz melegét, szemé bogara nagy karikává tágult s arcából egyszerre elfutott minden vér.

— Nem érdekelt — ásitott Szillághy. — Az egész család nem érdekel.

A híd ingása lengve lökte vissza lépteiket s lent a vizen szédítve bújt a híd alá egy merveven sikló uszály.

A szó, a hangzás egyszerre visszaragadta Arabellát a valóságba, szinte hallotta a lelkét fogva tartó láncok csörgését is. Hát semmi másról nem lenne szó, mint hogy egy szegény, kis színésznő egy gazdag nagy úr akar?

— Mi érdekli, Szillághy, kegyedet? — kérdezte sietve, hogy a belső suttogásra ne figyelhessen.

— Engem? Jó könyv, szép lány! Arabella kérő mosolytal nézett rá, de a másik arcáról csak a hódítani kívánó, leplezetlen, erőszakos férfi vágy nevetett vissza.

— Aranyos, nem szeretne engem egy kicsit?
— Szillághy, mért bánt mindig?

A férfi komolyan, szinte ellenségesen nézte végig, aztán megfordult s minden átmenet nélkül lendítette karját a pesti parton álló új Szechenyi-szobor felé:

— Ez volt az ember! Kár, hogy ilyen hülye figurákkal rakták körül — folytatta, mikor a szobor elé értek. — Nézze, milyen Zeus szemöldöke van. Ez mondta márczius Idusára (s ama nagy tusára, ez Ábrányi ríme), hogy papaplü-forradalom. Más ember volt ez, mint azok a negyvennyolcas szájtátogatók, köztük az apám.

— Az apja?
— Aranyos, kegyed nem tudja? — esodákozott őszinte egyszerűséggel Szillághy. — Nem tud történelmet! Akárhöl elolvashatja. Ő ült az elnöki emelvényen azon a nemzeti nagy micsoda napon. Először volt magyar, aztán békülő magyar, aztán majdnem akasztott magyar. Addig volt nemzeti hős, pártkörü Leonidás, míg békén ülhetett volna családi fészekben, Imelyen; mikor aztán döngött az ágyú s igazán az utolsó garasig kellett volna tartani a játékok, megjédt, békülni akart s nem ment el Debreczenbe, pedig az országgyűlés halált tűzött annak a tagnak fejére, a ki nem ment oda. Így aztán majdnem azt mondhatni, hogy két bitófa között állott az öreg. Jól belefűsért az életibe. Nincs is nekem semmi kedvem a közlethez. Érdeklé ez kegyedet? — tapintotta meg könnyedén, minden szerelmi utóíz nélkül, Arabella karját.

— Igen!
— Voltam én szolgabíró Dunántúl, szép kis megyei bimbó. Ah, fene! Untam. Nagy kép, nagy szavak, nagy szamarak! Az egész időből legjobb volt egy bál: nagy sár volt az udvarunkon, én a Feri báróval birtam egy szállást, vékony lakk cipőben nem lehetett gyalog neki indulni annak az udvarnak, a Károly inasom vitt ki a kocsisoz bennünket a hátán, én maradtam másodikkal. Annyit azóta se nevettem, mint mikor a Feri vitte: úgy lógott a frakkja hátul, mint a pendelye tán gyerekkorában, mikor lovasdít játszott. Mindenki hozzám akart jönni abban a városban feleségül, majdnem az ember ölébe ültek a finom úri lányok, hogy kompromittálják magukat... Semmihez nem volt kedvem... Miért? Elhanyagolták a neveltetésemet. Én voltam az utolsó gyerek. Én csak angolul

ROTH ÁLTÁBORNAGY, HADTESTPARANCSONK LUBLINBAN.

tudok. Először volt német nő, aztán francia a két bátyámmal, meg a lányokkal; én értem már nem kezdtek újra a procezzust; azoknak angol kellett, nekem hát angolul kellett tanulnom, a többit sose tanultam meg. A németet még valahogy beszélem a bécsi kaszírók jóvoltából. Ezért nem mehettem diplomáciai pályára, mert mire rájöttem, hogy ezt a pályát választanom, akkor már késő lett volna két ismeretlen nyelvhez hozzáfogni. Jó tanuló különben sem voltam soha. Botránnyosan keveset tudok francziából. Mindig szidtak vagy a fene se törődött velem. Katonát akartak belőlem csinálni, de mikor második évemre visszavitték

volna a katonaiskolába, fölmásztam egy szekrény tetejére s onnan ordítottam, hogy addig nem jövök le, míg meg nem ígérk, hogy nem visznek vissza. Így mentem jogra. Van ügyvédi oklevelem otthon a falon berámázva. A birtokot is mind a Béla kapta, meg András. András már el is kártyázta szerencsésen. Én kaptam a legkisebb részt, egy kis ezertizenhét holdas tagot messze fenébe Imelytől, egy kastélyllyal a faluban, a mi a földektől félóra kocsin... Jöjjön el, nézze meg egyszer, Aranyos!... Azért lehet ott lakni, van ott egy kis könyvtár is: az egész Gibbon, az egész Macaulay megvan eredetiben, de, sajnos, Paul de Kock csak magyar fordításokban... Különben mi köze magának mindehhez, édes kis Aranyos?

Arabellának minden rokonszenve ott csillogott szemérmek tekintetnek szemrehányásában.

— Nem jön föl hozzám egy kicsit? Itt lakom nem messze, a Gránátos-utczában! — hívta komolyan, majdnem ridegen a lányt.

— Nem, Szillághy! — szólt Arabella enyhén s a fejét rázta.

— Hát mi belőlünk már nem lesz semmi?... Együtt?

— Nem, Szillághy!
— Különben, tudja mit? Igaza van! Aszszonyság mamájának mondja meg, hogy jó napot kívánok neki. Megyek ebédelni a Kaszinóba. — Kezet adott, kalapot emelt s a kocsisútnak indult, hogy átvágjon a Hatvani-utca másik oldalára.

Arabella mellett egy borzas ősz hajú, szakállu, roskatag, tiszta öreg úr haladt el szinte félnék szerényen a botja kopogása elé meredő fájdalommal komoly tekintettel. A járókelők diszkrétan fordultak meg utána.

Szilághy hirtelen visszajött a gyalogjáróra, megfogta a kirakatokat nézegető lány karját s az összerzezenőnek az öreg urat mutatva szólt:

— Nézze, Arabella, Arany János megy ott! Azzal le a gyalogjáróról, keresztül az úton, vissza se nézve. A lány szígyenlősen tekintett utána. Milyen magas, elegáns... s ő utána is hogy megfordulnak a nők... Jaj, jó, hogy eszembe jut, még kézfehéritőt kell vennem, mert estére már nincsen, — s a mint átvágott az úton az illatszeres bolt iránt, úgy érezte, hogy Szillághyt követi...

(Folytatása következik.)

DUNAPART.

A nap lemege nyugat felé,
Köröskörül felhő viról,
A Vénuszcsillag virradoz,
A víz foly, múlik és ragyog,
A híd kőből való sohaj,
Kanyarodik fehér hajó,
Ifjú lányok sietnek el,
Illannak édes hangjaik,
Elúsznak bontott hajaik,
Barna derű, szőke ború,

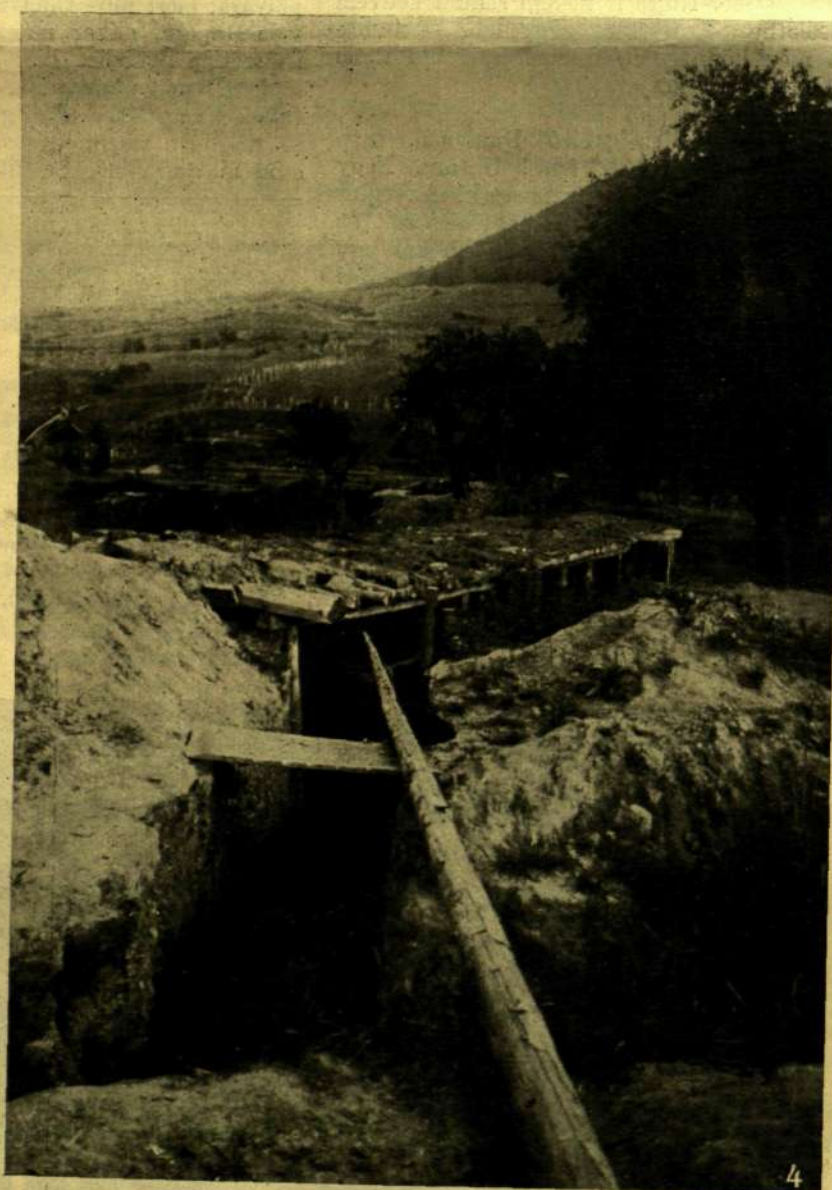
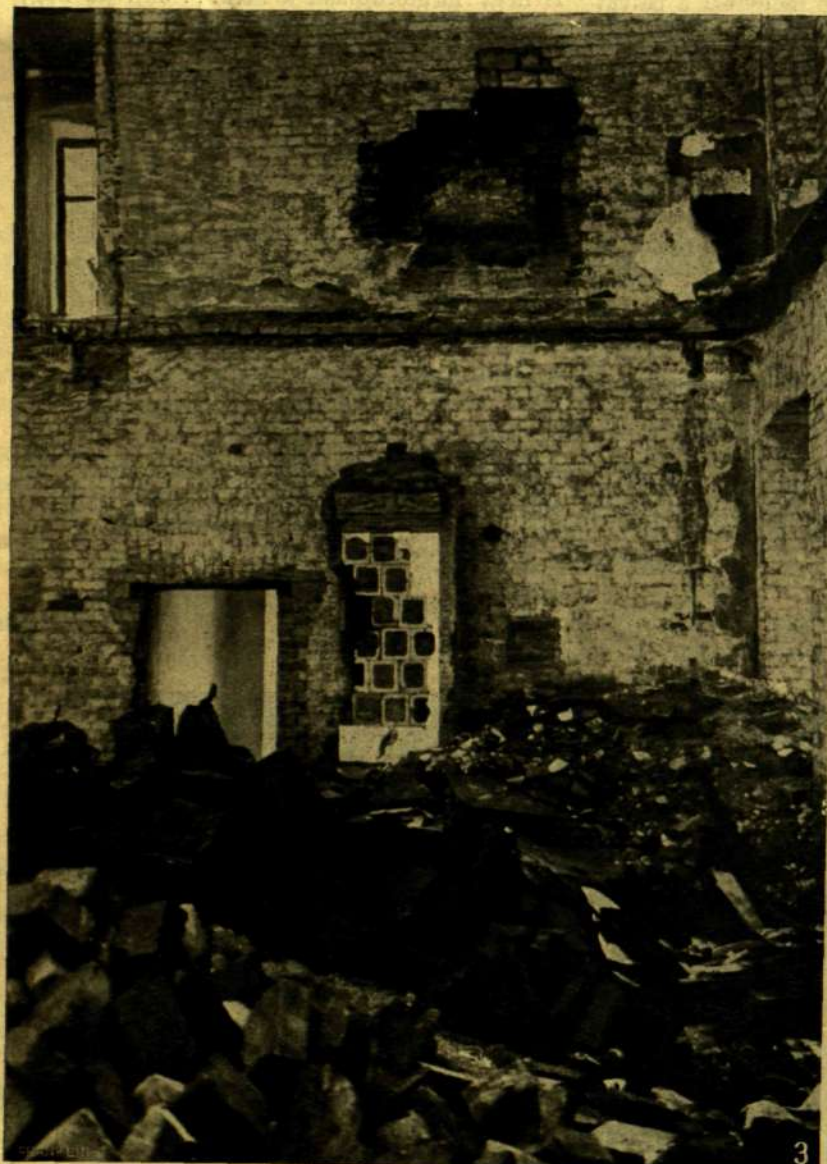
Tündérorzági fellegek,
A járda szélén lámpa gyúlt,
A fának lombjait süti,
Világosak a levelek,
S olyanok mint a színpadon.
A kövezeten koci fut,
Patkó csattog kellemesen,
Auto tűnik, dudál: uu, uu,
Villamos csenget messziről,
A játszótéren szobor áll,

Virágágyak virítanak,
Kis gyermekek keringenek,
Kék meg fehér, meg rózsaszín
A sűrű zöld bokrok között,
Egy piczi kis lány elesett,
Feltartja a fejét, visít,
Kardom hideg markolatán
Érzem meleg balkezemet,
S állok az élet közepén
Arccsal az elmulás felé.

Stép Ernő.

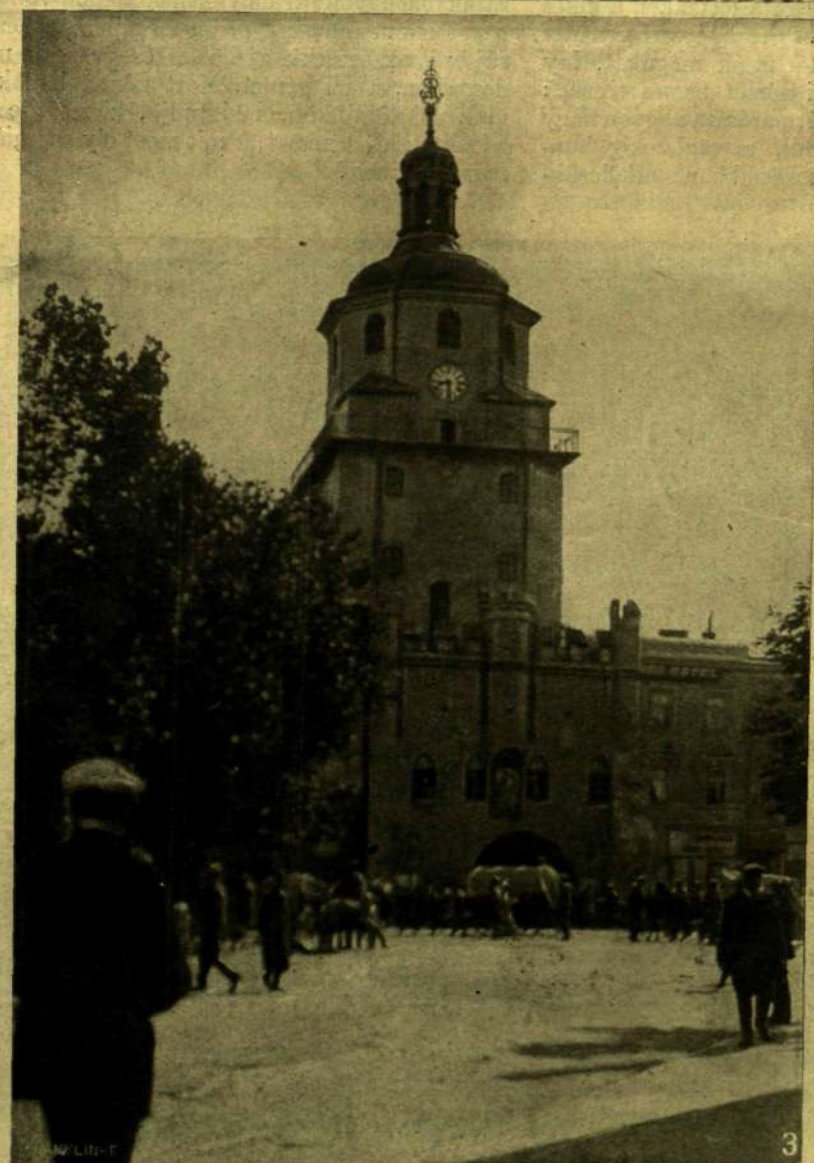

TÁBORI PÉKMŰHELYEK A DÉLNYUGATI HARCZTÉREN.

1. A kielcei ósrégi lengyel templom. — 2. A kielcei vasúti állomás víztornya, melyet felében vitt el a gránát. — 3. A kielcei állomás állomásfőnöki irodája az oroszok kiűrtése után. — 4. Az oroszok fedezékkel és drótkadályai Radomnál.

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRŐL. — Bálint János felvételei.

1. Távirde-vezeték felállítása egy orosz falun keresztül. — 2. A lublini orosz székesszék. — 3. A Krakói-kapu Lublinban. — 4. Bécsi népfelkelő csapatok a lublini kaszárnyában.

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRŐL. — Jely Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvételei.

ÓRTORONY WLADIMIR-WOLINSKIJBEN.

KRYLOV.

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRRŐL. — Jelfy Gyula, a harostérre kiküldött munkatársunk felvételei.

ZOLKIEW ROMJAI.

JÓZSEF FERDINÁND FŐHERCEG LUBLINBAN.

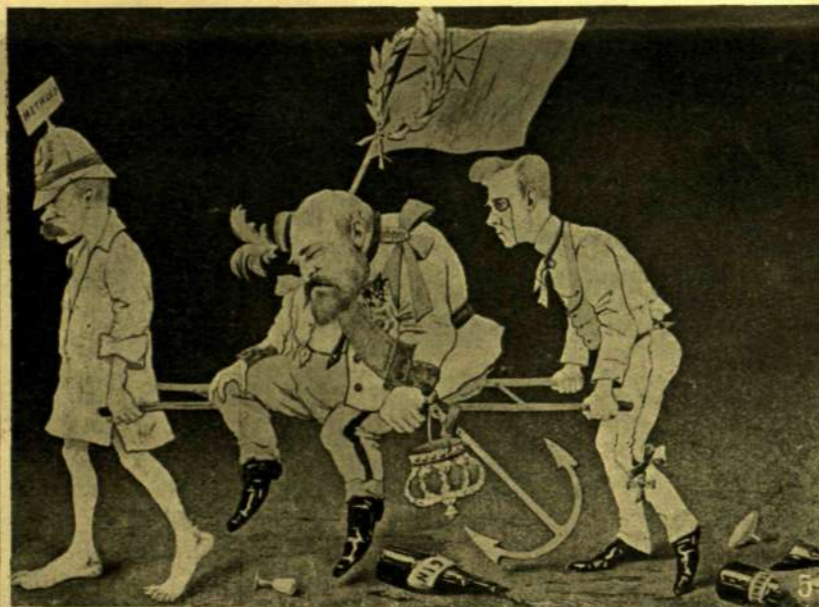
AZ ÉSZAKI HARCZTÉRRŐL. — Jelfy Gyula, a harostérre kiküldött munkatársunk felvételei.

FRANCZIA GÜNYKÉPEK AZ ANGOLOKRA.

Ma esküdt czimborák, tegnap még esküdt ellenségek. A kilenczvenes években, de még a mai század elején a francziák senkit sem gyűlöttek jobban az angoloknál, a középkori rettenetes száz éves háború óta még élénken élt akkor a gúny és gyűlölet a gögös, elbizott szigetlakók ellen s az emlékezetes fashodai ügyben kevés híja, hogy háborúban nem tört ki. A gyűlölet és gyűlölet a búr háborúkor lobogott leghevesebben, a francziák még az öreg Viktória királynét sem kimélték s nem egy francia lapot tiltottak ki e miatt Angolországból. Ime, itt mutatjuk be egy mulatságos sorozatát az ilyen gúnyképeknek, a melyeket báró Forster Gyula ur szívessege juttatott hozzánk. 1902-ből keltek, uralkodása első napjaiból annak a VII. Edvárd angol királynak, a ki utóbb megvetette alapját a mai angol-francia szövetségnek. Edvárd király hol mint Cezár jelenik meg rajtuk, a mint láncz vezeti Vercingetorixot, az öreg Krüger személyében, hol meg kórden ülve, a mint büszke dolyffel indul a búr háborúba, mögötte a hatalmas megrakott Tommy Atkins, az angol katonai típusa és pénzes zsákjaira roskadva, részegen, pálinkás flaskóját még akkor is kotyogtatva tér vissza; a kocsiját egy ingre

vetköztetett Tommy húzza, a kimerült számar meg a koci farához van kötve. Mert hát azt az élvezetet nem engedeli a francia humorista rajzoló, hogy ne számarra lovagoltassa az angol királyt, vagy ne számarra húzassa a kórdeját. A czélzás az angolok hagyományos iszákosságára nem marad el azokon a rajzokon sem, a melyek VII. Edvárd koronázásának napját, 1902 augusztus 9-ét ünneplik; a nagy nap reggelén a délafrikai pénzes zsákok előtt leborul Edvárd s Vilmos német császár, mint arkangyal nyújtja neki a koszorút, a nagy nap estéjén holt részegen, ebrudon viszik haza a búr háború veszett csatáinak hőse Methuen tábornok és a háború szerzője, Chamberlain. Az angol-japán szövetséget is megillusztrálja egy levelezőlap, melynek rajzolója akkor aligha gondolta, hogy egykor majd a diéső francia nemzet is úgy fogja csókolni az angol kezét, mint a képen a japán s egyuttal esdve fog imádkozni a japán segítségért. Az angol kegyetlenség és angol gonoszság jelképe az a postabélyeg is, melyet a leigázott Transzvál számar komponált a francia rajzoló. Edvárd itt is számarra lovagol, a halálfejek emlékeztetnek a búr áldozatokra. Pompás bizonyítékaik a gúnyképek annak, hogy a népek milyen nehezen tanulnak és milyen könnyen felejtnek.

1. Ilyen postabélyegét ajánlottak a meghódított Transzválnak. — 2-3. VII. Edvárd indulása és visszatérése. — 4-5. VII. Edvárd koronázása reggelén és estéjén. — 6. Az angol-japán szövetség a Barnum-cirkuszban. — 7. VII. Edvárd-Cezár láncz vezeti Krüger-Vercingetorixot.

EGY BOMBA TÖRTÉNETE.

Lengyel regény az 1905-iki lengyel forradalmi mozgalmak idejéből. (Folytatás.)

Írta STRUG ANDRÁS.

Egyszer egy koresmában egy berugott társaságot talált, a kik belekötöttek. Valamelyik ismerte őt és azt kiáltotta neki: «Te pártintér! Mit vadazol a mi embereinkre a városban? Az akasztófára juttatlak, az akasztófára való. Kiszolgáltalak a legelső spiciznek és a bíróság előtt megesküszöm mindzenre. Te ártatlanok lemeszárlója!»

És így tovább, ebben a hangnemben. «Kuroki» elővette a revolverét és leterítette a sértegetőt, megsebesített két mást, egy negyedikre ráhibázott és elmenekült.

Ebből aztán egész história lett. Az elvtársak bíraskodtak felette és igazságtalan ítéletet hoztak. Kibez appelláljon? Kibójták az ötös csoportból, megfenyegették és megparancsolták neki, hogy térjen vissza közönséges munkájához s hozzátették: «Főbe kéne téged löni, de kár volna érte. Eredj és szerezz érdemeket a párt körül — csak ne beszéltesz magadról. Szemmel fogunk tartani.» Mikor azonban felszóltották, hogy adja vissza a fegyvert — ez már sok volt neki és nem engedelmkedett, könnyel szemében könyörgött és bizonygatta igazát. Hogy maradjon fegyver nélkül? Volt egy szigorú elvtárs, a ki a mellett kardoskodott, hogy azonnal meg kell büntetni. Revilák ennek nem állott volna ellent és egész lojálisan egyetértett volna mindennel — de a fegyvert odaadni, azt nem bírta, nem akarta és nem is tette meg. Sikertől neki baj nélkül kijutni a bíróság üléséről. De hirtét költöttek mindenütt, a párt nem akart róla semmit tudni, régi cimborái elnéztek fölötte, ha az utcán találkozott velük, senki sem akart vele szóba állni. Így gyülekezett meg a fájdalom és düh a lelkében. A csuklója felett átlótt keze sem akart meggyógyulni s így nem tudott dolgozni. Így kezdődött a nyomorúság.

Eleinte egyedül bolyongott, aztán egy másik legénygyűlést adta össze magát, a kinek eszerecesen volt a neve s ezzel esavargott, a nélkül, hogy valamely meghatározott bandita-szervezetbe tartozott volna. Ezenkívül megismerkedett egy tapasztalt, minden hájjal megkent rablóval, Michalszki nevével, egy rejtelmes fiúval, a ki korára apja lehetett volna Reviláknak. Agyafúrt gonosztevő volt, mindig mérges és hallgatag és mindenre kész. Ő volt a legjobb lövő hármuk között, de a vezér a «eszerecesen» volt. Még egy nőszemély társult velük, Franka nevével, állítólag unokatestvére Michalszkinak, valóság szerint a szeretője, nagyon ügyes leányzó, minden gazságra kész, szemtelen, agyonhajszolt volt, — pedig nem volt több tizenhét évesnél. Nehéz volt megérteni, mi tartja össze ezt a czimboraságot, mert sem barátság nem volt köztük, sem nem bíztak egymásban. Revilák nem is érezte jól magát köztük. De valakihez kellett csatlakoznia, mert egyedül nem ment a dolog. Alapjában véve heves ellenszenvet érzett a zsarolás ellen, még a leggazdagabb burzsoáknál is, de hát élni kellett. Ezért egy darabig eltűrt mindent és vele ment a társasággal, de azzal a szilárd elhatározással, hogy gyilkosságot nem fog elkövetni. Különben a banda nem olt meg senkit. A munkát kedélyesen intézték el, csak hogy épen néha tettek egy ijeszítő lövést a mennyezetre, hogy követeléseiknek több nyomatókat szerezzenek.

Valamennyien együtt éltek egy fabarokban, a Goresevszky-utczában. Egyszer szerencsésül volt és annyit szákmányoltak, hogy két hónapig nyugodtan élhettek belőle s nem kellett új vállalatokra menni. Revilák ebben az időben rendszeren járt a kórházba és gyógyította a kezét, a mely még mindig fájt. Meg akarták fűzni a csontját, mert valami nem volt rajta rendben. Az orvos rábeszélte, feküdjön be a kórházba néhány hétre, de a legény nem akart. Így viselte ezt a folytonos fájdalmat, mint megérdemelt büntetést — maga se tudta, miért.

Nem tudta miért, de a lelke sivár és sötét volt. A visszaemlékezés a multra fájt. Legjobb szerette volna elfelejteni, hogy az az idő egyáltalán volt s azt szeretne volna hinni, a mit a «eszerecesen» be akart verni a fejébe: hogy nincs a világon isten és igazság. Csak az van,

a mit az egyik ember a másiktól a fogával elragad. Ha a szociálisták a jót akarják, akkor rászabadítanak a munkásokat a polgárookra, a helyett, hogy beszukva tartják őket a gyárban. A ki okos és bátor, az a maga szakállára csinál szocializmust. Nekem — mondta a «eszerecesen» — nincs időm várni. Barom módjára pedig nem akarok élni, mert ember vagyok. Az afféle lump azt hiszi, már valami, ha nem fél a haláltól. Én azonban nem félek semmitől. A saját apámnak is elvágom a nyakát, ha utamba állna.

Revilák nagy érdeklődéssel hallgatta ezeket a tanításokat. A mellett a félelem mellett, a melyet ez a rettenetes ember kellett benne, izgatta az a kívánság is, hogy más emberré legyen, meglegyen a bátorsága, hogy lerázhassa magáról a szégyent és az emlékeztést az elmultra, a mely még mindig élt benne és jobban nyomasztotta és kínoztta, mint az átlótt kezében szaggató fájdalom.

Imponált neki az a bölcs és gonosz mosolygás, a melylyel az öreg Michalszki mindenféle dologról beszélt. Franka tűzbe hozta pokoli ötleteivel és szemtelen gyűlöletáival minden ellen, a mi benne még épen maradt, de nem volt igazi bátorsága. Csak az utolsó lépést kellett volna megtennie, hogy hozzájuk hasonló legyen, de nem tudta rászánni magát. A míg amazok beszéltek, cdhallgatott és mindenben igazat adott nekik. Mikor azonban tette került a sor, akkor előre meg szokta mondani, mit fog megtenni, mit nem. Ezért butának tartották. Szégyelte magát e miatt, de nem tudott rajta segíteni. Mert bár ezen a világon a hitványság a legelsőbb dolog, az ex-elvtárs, a kit «Kuroki»-nak hívtak, mégse tudta, milyen nehéz igazi gonosztevőnek lenni, hit és hűség van rá mindenütt.

Kezükre dolgozott ezeknek a banditáknak, de nem mindenben. Az öregebbek megbecsülték a hűségét és becsületességét, a mely persze mint mindenütt, a rabló-szervezetben is általánosan van a karriérnek, de azért szükség van rá mindenütt.

Néhány hónap mulva a társaság széjjelbomlott. Egy este Michalszki korábban jött haza, a mint várták és szerelmekedésen érte Frankát a «eszerecesen». Verekedés, lárna támadt, de a «eszerecesen» sikerült elmenekülnie. Revilák a lármára töltött fegyverrel rohant elő és a mikor látta, hogy az öreg a félig meztelen leányt a földön tapossa, azt hitte, ez a rendes verés, a melyet Franka gyakran kapott a bácsiától. «Segíts, az istenért! Kázmér!» — ordított a leány. De ő nem szokott ezekbe a dolgokba beleegyezni. Mikor aztán távozni akart, látta, hogy az öreg előveszi a revolverét. Ohó — gondolta — itt kerekelt kell oldani! Agyonlövni, akkor itt lesz a rendőrség a nyakunkon.

Ekkor látta, hogy az öreg ráteszi a lábát a leány torkára, úgy hogy azonnal elhalt. Aztán aljas módon agyonlövni. Ezt már mégse bírta megállni. Revilák maga se tudta, mit csinál: kétszer belelőtt a gonosztevő hátába. Aztán kiment az utcára, úgy a hogy volt, sapka nélkül, csak a fegyverrel kezében, mert már összefutottak az emberek és akkoriban a rendőrzék a Goresevszky-utca táján czirkáltak.

Csunya idő volt ez. Revilák a boltokban járt és ajánkozott védőül rablótámadások ellen, a hogy ez akkor Varsóban szokás volt. De senki sem akart vele szóba állani, hiszen maga is olyan volt, mint egy rabló és nem volt semmimű ajánlása. Elment régi ismerőseihez a pártból és eléjük tárta számalomraméltó helyzetét. De a hírneve már alaposan el volt rontva. Kidobták az ajtón, vagy itt-ott adtak neki valamit, csak hogy lerázzák a nyakukról, hogy el ne árulja őket. Hogy árulónak tartják, — ez volt rá nézve a legborzasztóbb. Könyvek törték elő a szeméből, mikor valaki efféle czélzással illette, — kis híja, hogy le nem terítette a rágalmazót. Leveleket írt a párthoz, de senki sem válaszolt neki. Ajánkozott, hogy elvállalja a legnehezebb feladatokat. Feláldozta volna az életét, ha újra visszahelyezik régi jogába. De szóba sem akartak vele állani. Csak megfenyegették idegenek útján, hogy ne nagyon rugdalozzon és legjobban tenné, ha el-tűnne valamerre, ha kedves az élete. Az éhség

és a rossz bánásmód elviselhetetlen kínjai között elkezdett megint a boltok és a kincstári koresmák körül óálkodni, este kilencz és tíz óra között, félreös utczákon — és a mint látta, hogy nincs senki a boltban, berohant, elkezdett ordítani, hívta a pajtásait segítségül, a kik állítólag hatával vannak rá az utcán, néha belelőtt a mennyezetre s így szákmányolt néha napján egy-két rubelt. Bosszúból aztán, vigasztalásul nyomorában és együttal vezekléstül éjjel rendőrokre, csendőrokre és egyedül járó katonatisztekre lövöldözött. Ezenkívül rendet tartott az utcán: ha azt látta, hogy egy nőszemély ütlegel a szeretője, egyszerűen lelépte, meg se kérdezve, miről van szó. Egyszer megsebesített egy tisztességesen öltözött urat, a ki éjjel egy leányt üldözött. Ha kóborlásai közben találkozott két emberrel, a kik verekedtek, akkor nyugodtan megvárta, míg az egyik le volt terítve és aztán rálőtt a másikra. A koresmákban mindenféle ismeretsegeket kötött és veszedelmes megbízásokat vállalt. Rálőtt az embertelen munkaadókra, a kikre részeg munkásokat panaszoknál hallott, állandóan vadászott azokra a boldogtalanokra, a kik kémkedésre és árulásra voltak gyanúsak és nem egy ilyen esett el a keze által. Így élt Revilák, nem volt reggele, nem volt semmiféle kilitása vagy terve. Ha rájötték a fekete gondolatok s a kezét fürta a fájdalom, akkor ivott egy hatalmasat és kábult fejjel, sötétben, félíg eszelősen kóborolt az utcán, a halált szórva útján maga körül és minden lépésével a halált hívta ki. De az órája még nem ütött.

Egy este a koresmában találkozott egy régi elvtársal. Komoly megbeszélésbe elegyedtek s az elvtárs meggyőző szavakkal utáltatta meg vele bandita életmódját. Rábeszélte, hogy legyen végre rendes emberré és lépjen az ő társaságába segítőtül. Minden biztos értesülésért öt rubelt ígért neki. Minden munkásért, a kit bizonyítékokkal kiszolgált, egy rubelt, egy «intelligens» párttagért ötöt, egy harczi csoportból valóért tizenötöt. Revilák nagyon részeg volt és kijelentette, hogy beleegyez. Az elvtárs fizetett meg egy forró puncsot, ittak, aztán elmentek. A másik így beszélt: Te számar, hát azt hiszed, a kormány nem akarja a javát a munkásnak? Bolondság! A munkásnak jól fog menni a dolga — és még hogy! Csak helyre kell állítani a rendet, érted? Egyik pártban sines igazság, minden pártban vannak zsidók, a kik nem tesznek egyebet, mint hogy saját hasznukra kiszákmányolják a munkásokat. Mondom neked, ez olyan igaz, mint a hogy keresztény vagyok... Erre átlótt fejjel bukott a földre és Revilák tántorogva ment odább és nagy erőlködéssel azon gondolkodott, igaz-e ez vagy álom, valóban megtörtént-e vagy nem.

Az utóbbi időben a cipészekhez csatlakozott, a kik az otthoni munkások ellen hazetoltak. Megtámadta az üzleteket, az áruházakat, a pinzékét és lukakat, a hol a makacs és züllött hazalók dolgoztak, a sztrájkőröknél feldolgozásra váró bőrtöket leöntötte kénssavval vagy szétvagdalta s ezért kapott egy zúgot és egy tál ételt az «ekonomiai terrorizmus» egyik szervezőjénél. Ebben az időben lelkileg jól érezte magát, abban a tudatban, hogy hasznos és igazságos ügyet képvisel. De mindegyre szűkebb lett neki Varsó.

Egyaránt üldözték az ochrana spionjai és a vizsgáló-bizottság kopói. Régi ismerősöknek az útjából ki kellett térnie, mert provokátörnek tartották s el kellett kerülnie az igazi provokátöröket, a kik tudták, hogy azelőtt a harczi csoportba tartozott. Mindenféle rablóbandákkal kezdett ki, a melyek szemmel tartották. Kerülnie kellett a boltokat is, a hol fenyegetésekkel pénzt csikart ki. Alig volt a városban utca, zúg, a hol ne lett volna valamiféle kiegyenlítő való számlája. Alig tudta már, hol rejtőzzen el és csoda volt, hogy még tudta tartani magát.

Mindenfelől üldözött, mint a farkas, bujkált az utcákon át, közben mindig figyelmesen leskelődve mindenféle, nem merül-e fel hirtelen az utcán, a koresmában, vagy a földből valaki, a ki megöli. Revilák érezte, hogy minden pillanatban elpusztulhat és csak ezt gondolta: csak már mennél előbb!

Az utóbbi időben gonosz gondolatai voltak. Tudta, hogy nem lehet meg nem történni tenni semmit, hogy most már semmin sem lehet vál-

elbeszélést, Sebők Zsigmond folytatja Tamássy Irénke című regényét, Pataky Sári kedves képet rajzolt, egy cikket a kigyótenyésztésről szól, egy kedves kép Dörmögő önkéntest mutatja be, a mint szabadságán a Balatonon vitorlázik, Katona bácsi egy igazi hősről ír, Zeiga bácsi kedves mókát mond el, Faragó Jenő folytatja Mihályka című regényét. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A *Jó Pajtás*-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyed évre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal. (IV. ker. Egyetem-utca 4.)

HALÁLOZÁSOK.

Hósi halált haltak: LIECHTENSTEIN HENRIK herceg, százados, a ki nemrég az északi harc-
térén súlyosan megsebesült, augusztus 16-án belehalt sebesüléseibe. Liechtenstein herceg már a múlt évben a Lodz mellett folyt harcokban megsebesült, elvesztette egyik szemét, de gyógyulása után a Felsőházban külön engedelmével visszatért ezredéhez. — ORBÁN LÁSZLÓ, honvédszázados, az északi harcokban kapott súlyos sebesülése következtében Verebélyi tanár klinikáján négy heti kinos szenvedés után. — SCHILLING FARKAS föld-birtokos, a 82-ik honvédszázados vezérőrnagy, a 25. tábori vadászszázalaj tartalékos zászlósa, az északi harcokban, 23 éves korában. — BÁRD BÉLA, hadapród. Bárd Ferenczeneműkereskedő 21 éves fia, az északi harcokban szerzett betegségében, a krakói helyorségi kórházban. — Gyergyóalfalvi GALIL LŐRINCZ, gyergyótölgyesi állami igazgató-tanító, a 72. gyalogezred önkéntese, 29 éves korában, Galicziában. — Révész PÁL, a 20. honvédszázados önkéntes tizedese, az északi harcokban. — SZÉKELY MIHÁLY, Nagybánya szabad királyi város pénztári ellenőre, az 5. gyalogezred tartalékos zászlósa a galicziai harcokban, a San melletti csa-

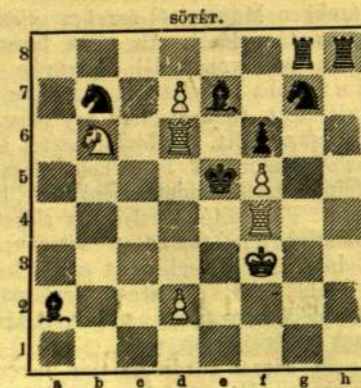
táiban kapott sebeibe, 83 éves korában, Nagybányán. — HAJNÓCZKY DEZSŐ, császári és királyi 19. gyalogezredbeli őrsvezető Galicziában, a Csernichov melletti ütközetben, 20 éves korában.

Elhunytak még a közelebbi napokban: R. KOMÁROMI-PATRÓ SANDOR, magyar királyi lottófelügyelő, 78 éves korában, Budapesten. — SZUBORICS JENŐ, apátkanonok Székesfehérváron, 71 éves korában. — Gyöngyösi PETHEŐ LÁSZLÓ, 86 éves korában, Hevesen. — HOFBAUER JÁNOS, nyug. műszaki tanácsos, 71 éves korában, Budapesten. — BALINT VÉNAUT ISTVÁN, Szent Benedek-rendi áldozó pap, nyug. alperjel és jószág-kormányzó, a zalavári apátság konvent tagja, 61 éves korában. — HIKKER KÁROLY, nyug. honvédszázados, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, 66 éves korában, Pécsen. — Szentgyörgyvári és zsebeházi dr. HORVÁTH KÁLMÁN, budapesti ügyvéd, 49 éves korában.

CSÁVÁSSY-KISS JANKA, a fővárosi ur társaság tisztelt matronája, Kemény Kálmán pestvármegyei főjegyző anyósa, a fővárosban. — ÖZV. STEKLOVITS ANTALNÉ, szül. Eitelberger Alojzia, 74 éves korában, Pápán. — ÖZV. FLEISCHER ANTALNÉ, szül. Dobler Emilia, gyógyszerész özvegye, 69 éves korában, Pozsonyban. — Veszprémi PARRAGH JÓZSEFNÉ, szül. Iótbaki Bakay Ilona, 29 éves korában, Dunaszentgyörgyön.

SAKKJÁTÉK.

2967. számú feladvány Dr. Frankenstein J.-től, Lipcse.

Világos indul és a második lépésre mattot ad.

Szerkesztői üzenetek.

Ez volt a nótája stb. Üres, konvencionális zöngeművek, egy szónyi eredetiség nincs bennük.

Romantika. A novella nem érdekes, nincs írói kézzel megírva. Még normális időben sem közölhetnők, még kevésbé most, mikor a háború óriási anyaga csak nagyon ritkán engedi meg, hogy novellákat közöljünk.

A király. Egyike a legrosszabbnak azok közt a király-himnuszok közt, a melyek évtizedek óta tömegesen készülnek minden ezel és értelem nélkül.

A «VASÁRNAPI UJSÁG»

62-ik évfolyama.

A «Vasárnapi Ujság» a legrégebb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap évenként több mint 130 íven s több mint másfél ezer képpel, legjelesebb hazai íróink és művészeink közreműködésével jelen meg.

Előfizetési feltételeink:

A «Vasárnapi Ujság» negyedévre 5 korona, fél-
évre 10 korona.

A «Vasárnapi Ujság» a «Világkrónika»-val negyed-
évre 6 korona, félévre 12 korona.

Az előfizetések a «Vasárnapi Ujság» kiadóhiva-
talába, Budapesten, Egyetem-utca 4. szám kül-
dendők.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 80-dik számában megjelent képtalány megfejtése: Az őnszeretet a legjobb hízelgő a világon.

Felolós szerkesztő: Hoitsy Pál.

Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Vármege-utca 11.

Laphíadó tulajdonos Franklin-Társulat IV. Egyetem-utca 4.

Bársony sima

kezek, hófehér s tiszta kezek, puha és
finom kezek a valódi

Diana- szappan

egyszeri használata által érhető el.
A szeplő és pattanás biztos ellenszere.

Egy darab valódi

Diana-szappan

50 fillér.

Főelárusítóhely:

Diana Kereskedelmi R.-T., Bpest, Nádor-utca 6.

Mindenütt kapható

Kultura és Tudomány

A Franklin-Társulat kiadása.

A «Kultura és Tudomány» vállalat a nagy magyar olvasó közönséget akarja szolgálni. Tetszelős kötetét felajánlja mintalozoknak, kik a mindennapi élet szíbbasztó fáradságai után a nagy eszmék és eszmények világában keresnek üdülést és új erőt.

Kötetei mindenkor igaz mesterek művei. Irodalmi alakjukban kifogástalanok Tanításukban érdekesek és értékesek. Nem föltöltesek, de mégis népszerűek. Aktuálisok, de mégis állandó becsüek. A haladás zászlaját lobogtatják, de tisztelnék minden igaz meggyőződést.

Széchenyi eszmevilága. I. Gaal Jenő, Beöthy Zsol, Prohászka Ottokár, Kenessey Béla, gróf Vay Gáborné, gróf Andrássy Gyula tanulmányai. Ára köve 1 K 60 f.

A szikratáviró. A Slaby tanárnak a német császár előtt tartott felolvasásai után átdolgozta Kreuzer Géza mérnök. Ára köve 1 K 20 f.

A természettudomány fejlődésének története. Két kötet. Írta Wilhelm Bölsche, fordította Schöpfung Aladár. Ára köve 2 K 40 f.

Kant-Breviarium. Kant világnézetét és élet-felfogását. A művelt ember számára Kant iratiból összeállította dr. Gross Félix. Fordította dr. Polgár Gyula. Ára köve 1 K 60 f.

Az emberiség jövője. Írta Heinrich Lhotzky, ford. Schöpfung Aladár. Ára köve 1 K 20 f.

A vagyon tudománya. Írta I. A. Hobson, fordította dr. Sidó Zoltán. Ára köve 2 K.

A szociológia vázlata. Írta G. Palante, ford. dr. Mikos Lajos. Ára köve 1 K 60 f.

Az ember helye a természetben. Írta Lenhossék Mihály dr. Ára köve 1 K 60 f.

Rodin beszélgetései a művészetéről. Összegyűjtötte Paul Gsell, fordította Farkas Zoltán. Ára köve 1 K 20 f.

A tömegek lélektana. Írta Le Bon, ford. Balla Antal. Ára köve 2 K.

Henri Bergson filozófiája. Írta René Gillouin, ford. Farkas Zoltán. Ára köve 1 K 20 f.

Széchenyi eszmevilága. II. kötet. Apáthy István, Imre Sándor, Pauler Akos, Zsilinszky Mihály, Márki Sándor és Gaal Jenő tanulmányai. Ára köve 1 K 60 f.

Az élet értelme és értéke. Írta Rudolf von Eucken, ford. Schöpfung Aladár. Ára köve 2 K.

A világegyetem élete. Írta Svante Arrhenius, fordította Polgár Gyula. Ára köve 2 K.

A francia irodalom főirányai. Írta G. L. Strachey, angolból fordította Schöpfung Aladár. Ára köve 2 K.

Megrendelhető

LAMPEL R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrássy-út 21. és minden könyvkereskedésben megrendelhető:

MIKSZÁTH KÁLMÁN ÉLETRAJZA

Írta VÁRDAI BÉLA

A nagyevű író egyetlen részletesebb élet-
rajza. Mikszáth arcképével díszített csinos
kartonkötésbe.

Ára 2 korona 50 fillér.

Ismeretterjesztő Könyvtár

A modern életben legszükségesebb ismereteket népszerűen tárgyáló vállalat.

WILLIAMS ARCHIBALD

A Bányászat Története. E könyv érdekes le-
írást tartalmazza mindazon módszereknek, melyek a különféle
hasznosítható ásványanyagok bányászatánál világszerte alkalmazás-
ban vannak. Fordította RÉZ GÉZA. Ára köve 8 korona.

UJKORI HÍRES UTAZÓK. Rendkívül érdekesen és tanul-
ságon megírt összefoglalása az újabbkori felfedező utazások törté-
netének. Magyarra átdolgozta MIKES LAJOS. Ára köve 8 korona.

A MODERN TECHNIKA NAGY ALKOTÁSAI.
A legnagyobb technikai művek ismertetése a laikus számára.
Átdolgozta PÉTER JENŐ. Ára köve 8 korona.

KORUNK TALÁLTMÁNYAI. A legújabb találmányok
érdekes, vonzó, könnyen érthető magyarázata. Átdolgozta SZILÁRD
RICHÁRD. Előszóval ellátta ZEMPLEN GYÖZŐ. Ára köve 8 korona.

CHARLES R. GIBSON

A MODERN VILLAMOSSÁG. Az egyetlen modern
tudományos színvonalon álló összefoglaló népszerű könyv a villa-
mosságról s techniká alkalmazásáról. Angolból ford. HAJÓS REZSŐ.
Ára köve 8 korona.

E. S. GREW

MODERN GEOLÓGIA. A föld keletkezésének ismer-
tetése a könnyen, érthető modorban, de tudományos alapon s a
történelem előtti állatvilág leírása. Fordította BALLENER RÓBERT.
Ára köve 8 korona.

SCOTT ELLIOT

A PRIMITIV EMBER HAJDAN ÉS MOST.
A kezdetleges népek életének és szokásainak hű és érdekes leírása.
Fordította SCHÖPFLIN ALADÁR. Ára köve 8 korona.

CHARLES C. TURNER

KÜZDELEM A LEVEGŐ MEGHÓDÍTÁSÁÉRT.
A különböző levegőbeli közlekedő eszközök fejlődésének és az
azokkal elért eredményeknek érdekes története. Fordította
FRÖHLICH KÁROLY. Ára köve 8 korona.

Megrendelhetők: LAMPEL R. könyvkereskedése, (Wodianer F. és Fiai)
r.-t. Budapest, VI., Andrássy-út 21. és minden hazai könyvkereskedésben.

Jókai Mór munkái

Népszerű kiadás

1. A varchonták.
2. Fortunatus Imre.— Shirin.
3. Kalóz király.
4. Sonkoly Gergely.
5. Törökvilág Magyarországon.
6. A bűntárs.
- 7-12. A kétszarvú ember.
13. Koronát szerelemért.
14. Petki Farkas leányai.
15. Regék.
16. Carinus.
- 17-20. Erdély aranykora.
- 21-23. Csataképek 1848—1849-ből.
24. Bujdosó naplója.
- 25-26. A fehér rózsza.
27. Magyarhón szépségei.

Egy-egy szám 1 korona

28-29. Szomorú napok.	98-99. Felfordult világ.
30-36. Kárpáthy Zoltán.	100. Elbeszélések.
37-43. Egy magyar nábob.	101-112. Dekameron.
44-48. Új földesúr.	113. Egy asszonyi hajsza.
49-55. Szegény gazdagok.	114-119. Névtelen vár.
56-58. Hétköznapok.	120-121. Népvilág.
59-63. A régi jó táblabírók.	122-124. Szélségen alatt.
64-65. Délvirágok.	125-131. Egy az Isten.
66-67. Milyenek a nők?	132. A debreceni lunátikus.
68-71. Véres könyv.	133-134. Egy ember, a ki mindent tud.
72-73. A magyar nép élce.	135-136. Asszonyt kísér— Isten kísért.
74-75. Arnyképek.	137-138. A janicsárok végnapjai.
76-82. A köszív ember fia.	139-140. A magyar elő- idők.
83. Milyenek a férfiak?	141. Az életből ellesve.
84-88. Politikai divatok.	142. Észak honából.
89. A serfőző.	143-151. Színművek.
90-93. Mire megvénülünk.	
94. Oceania.	
95-97. Az elátkozott család.	

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.
Budapest, VI., Andrássy-út 21. sz. és minden hazai könyvkereskedésben.

3

-ik füzet megjelent!

A VILÁGHÁBORÚ NAPLÓJA

A MAGYAR KÖNYVTÁR új sorozata!

Tartalmazza

az összes harcterek 1914 szeptember-októberi eseményeinek tükrét a hivatalos jelentések szerint, a galíciai harcok és a Marne melletti csata részletes leírását, Luigi Barzini cikkét a francia harcterről, egy tartalékos hadnagy tábori leveleit, a lövészárók ismertetését.

Ara 60 fillér.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedésében (Wodianer F. és Fiai) r.-t. Budapest, VI., Andrassy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

Arany János

Összegyűjtött munkái. Emlékkiadás 12 kötetben, 8-rét alakban, félbörkötésben 160 kor.

Összes munkái, hátrahagyott iratai, levelezése. Első teljes kiadás, csetrajzzal és jegyzetekkel. 12 kötet Diszkötésben 130 kor.

Összegyűjtött munkái. Kisebb alak. Hét kötetbe kötve 58 kor.

Művel. Új kiadás hat kötetben, 16-rét alakban, vászonkötésben 45 kor.

Kisebb költeményei. 16-rét alakban. Vászonkötésben 7 kor. 50 fill.

— Ugyanaz. Kis 8-rét alakban. Diszkötésben 8 kor. 50 fill.

— Ugyanaz. Nagy 8-rét alakban. Diszkötésben 10 kor.

— Ugyanaz. Kis 8-rét alakban. Elzevir gyémántkiadás, merített papíron. Két kötet. Diszkötésben 12 kor.

Toldi-trilógia. 16-rét alakban. Vászonkötésben 7 kor. 50 fill.

— Ugyanaz. Kis 8-rét alakban. Diszkötésben 9 kor.

Toldi-trilógia. Nagy 8-rét alakban. Diszkötésben 12 kor.

Ószikék. Elzevir gyémántkiadás, merített papíron. Második kiadás. Diszkötésben 3 kor. 60 fill.

Elbeszélő költemények. Diszkötésben 11 kor.

— Ugyanaz. Elegyes darabok. Diszkötésben 11 kor.

Prózaí dolgozatok. Diszkötésben 11 kor.

Shakespeare-fordítások. Diszkötésben 10 kor.

Aristophanes vigjátékai. Két kötet. Diszkötésben 20 kor.

Hátrahagyott versei. Diszkötésben 12 kor.

Hátrahagyott prózaí dolgozatai. Diszkötésben 12 kor.

Levelezése író barátaival. 2 kötet. Diszkötésben 21 kor.

Megrendelhető:

Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nél, Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 21. szám.

MAGYAR TÖRVÉNYEK

A Franklin-Társulat zsebkönyveiben megjelent:

A végrehajtási eljárás zsebkönyve

Az 1881 LX. tc., 1908: XLI. tc., 1912: VII. tc., 1912: LIV. tc. és a kapcsolatos rendeletek.

Szerkesztette, utalásokkal, magyarázó jegyzetekkel és a gyakorlatra vonatkozó közlésekkel ellátta

dr. BORSODI MIKLÓS

királyi járásbíró, a budapesti központi királyi járásbírószék végrehajtási osztályának bírja.

E mű felöleli a végrehajtási eljárás egész joganyagát, az összes törvényeket egységes egészbe foglalva, az egyes törvényhelyekre vonatkozó rendelkezéseket, a bírói gyakorlatot, továbbá a melléktörvényeket és rendeleteket (bírói végrehajtókról, letétekről), végül a nemzetközi végrehajtási jogsegélyre vonatkozó fontosabb törvényeket és rendeleteket. Ezenfelül számos, sokszor terjedelmes jegyzetet is tartalmaz.

Ara kötve 6 kor.

Kapható minden könyvkereskedésben.

RENDELÉSNEEL SZIVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI

Olvassa a hirdetéseket!

HA NINGSEN JOGA EGYÉVI ÖNKÉNTESSEGRE

a tanulónak, művésznak, feltalálónak, írónak, festőnek vagy más érdeimiségűnek

MEGSZEREZHETI.

A megszerzés módját valamint a 18 évesek önkéntességi jogának megszerzési és csapattest-választási módját tárgyalja Tolcsvai Nagy Barna dr. miniszteri fogalmazó, a honvédelmi minisztérium önkéntesi ügyosztálya referensének könyve.

Az egyévi önkéntesjelöltek tájékoztatója.

Ara 1 korona 80 fillér.

Megrendelhető:

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nél Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 21. sz. és minden hazai könyvkereskedésben.

VASÁRNAPI UJSÁG

36. SZ. 1915. (62. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, SZEPTEMBER 5.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegyé-utca 11. Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világkrónika»-val negyedévenként 1 koronával több.

Külföldi előfizetésekhöz a postai maghatározott viteldij is csatolandó.

IVANGOROD ROMMÁ LÓTT BÁSTYÁJA.